

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Delegat istrski pred cesarjem.

Kakor druge delegate povodom »cerela« po letošnjem vsprejemu avstrijske delegacije v Budimpešti, je tudi delegata za Istro, gospoda Gambinija, cesar počastil s prijaznim nagovorom. Sodili bi, da cesar dobro pozna rak-rano, na kateri boleha ta pokrajina, kalamiteto, pod katere težo se morajo trpini s krvavim znojem — v pravem pomenu te besede — uprav boriti z izsesano, nekdanjih bogatih sokov oropano in izmozglano zemljo, da izsilijo iz nje toliko, da hranijo borno ekzistenco svojo. Sodili bi, da cesar ve to. Saj je izprizil pogovor o najaktuvelnejem, perečem vprašanju — gospodarskem! Vldar je vprašal Gambinija, da-li je Istra mnogo trpela vsled mraza? Gosp. delegat je sicer pritrdil temu, ali na način, ki je skoro več škodoval, nego koristil, dostavil je bil namreč, da letos ni bilo tako hudo, kakor prejšnja leta, ko so pokrajino zadele druge huje kalamitete. Ta odgovor Gambinijev nas je kar osupnil. Ne, to ni bila beseda na svojem mestu. Ni bila primerna ni z ozirom na priliko, ni z ozirom na osebo, ki se je hotela informirati o stanju v deželi. Take prilike so redke, ko more zastopnik ljudstva najvišjega činitelja v državi direktno informirati o stanju onih, katerih koristi — naj bi zastopal. Tako priliko treba porabiti, o takih »prilikah« je na svojem mestu le odkrita, iskrena, možka in resnična beseda — beseda, ki prihaja iz srea in ki odkriva, kar je, brez ozirov, brez strahu — beseda, kakor so jo govorili n. pr. češki delegatje v obrambo narodne in politične koristi svojega naroda. In mi smo uverjeni, da češki delegatje niso radi tega prav nič zgubili v obeh nositelja krone na svojem — ugledu!

Gosp. delegat iz Istre pa ni vedel porabiti prilike drugače, nego da je zatrdil, da druga leta je bilo še slabše, nego je letos! Kako nepremišljeno! Tudi če bi bilo res, da letos ni bilo posebnih elementarnih katastrof, bi bil moral gosp. Gambini vendar drugače govoriti! Deželni in državni poslanec, deželni odbornik, delegat Gambini bi moral vedeti, da desolatne gospodarske razmere v pokrajini nimajo svojega izvora le v elementarnih ne-zgodah od danes, ali od včeraj, ali od predvčerajšnjem, ampak da je ta beda posledica trajnih, večletnih ne-zgod, a ne le takih, ki prihajajo od vremenskih dogodkov, ampak tudi ne-zgod, ki so v tesni zvezi z upravo, z sistemom. Pa tudi to ai res, da bi elementarna ne-zgoda, ki je v tem letu doletela jeden del

Istre in o kateri je vedel tudi cesar — mraz —, ne bila tako huda, kakor kalamiteta prejšnjih let! Za severni del Istre je bila to prava katastrofa, kajti mraz jim je uničil vse, jim je uničil sadno in drugo drevje, glavni vir dohodkov, in to za 20—30 let!! To je bila prava, resnična katastrofa, na kateri bodo trpeli še potomeci. Je-li možno, da deželni odbornik, člen prve avtonomne oblasti v deželi, nič ne ve o tem?! Ali pa se mu ni videlo vredno govoriti o tem, ker je oni prizadeti del dežele slučajno — slovenski?! Naj je pravo prvo, ali naj je pravo drugo: mož je pokazal, da je člen signorie istrske. Taki so vsi! S tem pa je tudi označen oni pogubni duh, ki kakor slana mori upravo dežele: duh narodne jednostranosti in brutalnega strankarstva.

Gospod Gambini torej ni porabil prilike, kakor bi bil moral: deželi v prilog; je torej zanemaril svojo dolžnost. Te sodbe naše ne more spremeniti tudi dejstvo, da se je v pogovoru s cesarjem pozneje spomnil »desolatnih gospodarskih« razmer v deželi. To žalostno stanje je gola resnica; ali tudi govoré o tej resnici, gospod Gambini ni mogel drugače, nego da je pokazal, kako grozno jednostranski in tesnosrčni so ta gospóda, kako ozka je podstava njihovim ciljem in željam, kako da jih veže ozir na stranko in kako malo zmislja in srea imajo za blaginjo ukupnosti. Govoré cesarju o žalostnih gospodarskih odnošnjah in o potrebi odredb za zboljšanje istih se je gospod Gambini omejil na to, da je govoril o železnici Trst-Poreč-Kanfanar in o uravnavi rečice Mirne. To poslednje podjetje je gotovo potrebno in bo na korist ondotnim prebivalcem; o ravnokar omenjeni železnici pa imamo mi svoje misli. Črta se je določila brez vsacega ozira na zahteve ukupnosti in le po želji posamičnih mestec, tako, da že danes moremo prorokovati — dal Bog, da bi bili mi slabi proroki! —, da ta železnica ne bo služila v zboljšanje gospodarskih razmer, ampak bo pomenjala novo breme za siromašno pokrajino. Istotako se bojimo, da siromašno domače ljudstvo ne bo imelo niti onega hipnega zaslužka, katerega pričakuje za čas gradnje. Veliko verjetneje je, da delavci iz Italije kar v celih tolpah privro na to delo. In da temu tudi ni tako, da se glede koristnosti namerjane železnice motimo in da se gospóda o najemanju delavcev pokažejo boljše, nego jih vidimo mi že danes, vendar ne bi mogli priznati, da se je gospod delegat istrski s tem,

njihovim stopinjam! »Matica« seveda ne dopušča, da bi se v njo uveli škodljivi mikrobi, ona hoče, da hrana bodi zdrava, ki jo nudi narodu, ona zbira izmed dobrega — najboljšega. Hrvatje se smejo ponašati s takim društvom, a mi Slovenci bi veliko grešili, če se ne bi zavzemali za izdanja tega društva.

S tem tudi najlepše odgovorimo vsem onim faktorjem, ki nočejo pritrditi zakonom, sklenjenim od narodnih poslancev glede učenja bratskega nam jezika. Z druge strani pokažemo svetu, da nismo osamljeni, ampak da imamo bratov, katerih dobro je tudi naše dobro. Izborna je pogodil Gjalski, ko je napisal v svoji letošnji knjigi »Diljem doma« resnične besede: »...učeni Slovani imajo po svojih gramatikah in književnostih skoraj za vsaki milijon duš poseben jezik, — ali obstoji skoraj ista in ona skupna slovanska beseda, ki jo ume sleherni otrok in vsaki seljak tam od Ledenege morja do našega juga.«

Deset je knjig, ki nam jih je »Matica« letos podelila za samih šest kron; vse so izborne vsebine. Štiri so poučne, šest jih je zabavnih, s čemer pa ni rečeno, da tudi one

da se je omejil na ti dve vprašanji, povspel na višino svoje naloge in da bi bil v polni meri spolnil svojo dolžnost! Da je on mož na svojem mestu, da ima zmislja in srea za koristi vse pokrajine, da mu ne motita vida narodna jednostranost in strankarska pristranost, da ni tako tesnosrčen, kakor so vsi: tedaj bi bil drugače govoril cesarju o gospodarski bedi v deželi istrski, o nje vzrokih in o sredstvih v saniranje! Govoril bi bil o potrebi akcije v velikem stilu, ki bi sestala v tem: da se prične energično delati s plodovitimi investicijami; da se prične energično delati za povzdigo stopinje v splošni izobrazbi — in to s pomožnim šolstvom, urejenega na zdravi pedagogični podlagi; da se s primernim poukom — ki pa more biti zopet jedino le v materinem jeziku — prične vzbujati zmisel za racionalno obdelovanje polja in za racionalno gospodarstvo sploh; da se po zboljšanju javnih občil, posebno cest in poti, ki so sedaj še nekje v srednjeveškem stanju, olajša ljudstvu spečevanje pridelkov; da se istemu preskrbi ceneni kredit, in ne v zadnji vrsti: da se od korenike gori preosnuje vsa uprava dežele, ki je žalosten spomenik oligarhije beneške!!

S tem poslednjim delom rešilne akcije bi se prav za prav moralo začeti najprej, kajti dokler bo uprava dežele nasičena s takim duhom, s kakoršnjim je, dokler jo bodo vodili taki motivi, kakoršnji jo vodijo sedaj, dotlej ni pričakovati tudi onih družih delov akcije, ni pričakovati ničesar, kajti zdrava inicijativa za povspenjevanje blaginje v deželi mora in mora prihajati od avtonomne uprave!

O tem pa ne govore signoria in ne govori gospod Gambini, ker vedo, da bi velika, primerno zasnovana in pošteno mišljena akcija za povzdigo splošne blaginje v deželi, pomenjala ob enem — konec vladanja beneške oligarhije, konec krutega nadvladja klike, kateri pripada tudi — delegat Gambini.

V Trstu, dne 16. maja 1900.

Kako smo govorili pred 32 leti!

Na taboru v Šempasu, ki se je vršil leta 1868, je govoril dr. Tonkli med drugim tako-le:

»Slovenski možje! V slogi, v združenju je moč, v neslogi, razcepljenju nezmožnost, slabost, propad. To nas uči zgodovina vseh

prve ne bi dajale zabave duhu, a te druge pouka razumu.

Gjurašin: Ptice I., to je nadaljevanje Matičinih knjig iz prirodoslovne stroke. Do sedaj so izišle knjige o ribah, o kukeih, o rastlinah, a to leto prva knjiga o pticah. Prejšnje je pisal vse profesor dr. Kišpatič, a mladi Gjurašin ima vse sposobnosti, da ga vredno nasleduje. Knjiga je pisana izborno, z lepim jezikom in slogom, dočim sta razpored in opis ugodna.

Valla: Poviest novoga veka I. »Matica« je do sedaj izdala iz peres Rabarja, Tomića, Valle in družih popolno zgodovino starega, srednjega in najnovejšega veka. To leto je začela izdajati zgodovino tudi novega veka (od leta 1453 do leta 1789) in ker je stvar poverjena tako izborni sili, kakoršnja je profesor Valla, Matičini členu je bodo gotovo hvaležni na tem delu. V tej knjigi je prikazano prvo razdobje novega veka, katero je morda tudi najvažnejše. Pad Carigrada v turške roke, odkritje Amerike, tolike znamenite iznajdbe, reformacije itd. to so stvari, ki so spremenile lice sveta. Kakor Valla opisuje vse to, je čitanje njegove knjige naravnost v slast.

vekov, vseh časov, vseh narodov, temu je slovanski narod sam živ pa žalosten dokaz. Da te besede opravičim, naj opomnim le v starem veku slovitih Grkov, ki so, akoravno jih je bila le mala peščica, bili z zedinjenimi močmi razdeli grozovitno moč Perzijanov in se tako oteli sužnosti; kedar je bila pa nastala med njimi nesloga, in so se jeli med seboj vojskovati in pobijati, so bili tako opešali, da so zgubili svobodo in padli pod sužni jarem Rimljanov.

Tudi Slovani so bili pod kraljem Svato-plukom pred blizo tisoč leti združeni v velikomoravsko kraljestvo in so se ubranili grozoviti germanski sili; njegovi sinovi so se razedinili, razpadlo je vse kraljestvo velikomoravsko in Slovani so padli pod sužni jarem nemškega ljudstva.

In potem:

»Razkosani in razcepljeni smo v šest kronovin s šestimi deželnimi zbori; na Koroskem so Slovenci v tako slabem stanju, da še enega poslanca v deželni zbor nimajo, akoravno jih je tretjina vseh prebivalcev; na Štajerskem so pogumni slovenski poslanci v deželni zboru v taki manjšini, da ne morejo nič opraviti, marveč jih Nemci le zasmejujejo. V Istri in v Trstu so deželna zbor za Slovence še ne zmenita, ampak tako ravnata, kakor da bi tam sami Lahi bivali. Na Kranjskem imajo Slovenci v dež. zboru sicer večino, ali dosedaj njih rodoljubno po-tezanje za narodne prirojene pravice še ni imelo zaželjenega vspeha in njih setev ni še rodila zlatih jabolk. Kako se nam godi na Goriškem vam je znano; tukaj smo mi Slovenci med nakovalom in kladivom, to je med germanizatorično vlado in med Lahi.

Slovenski možje! Akoravno Slovenci plačujemo enake davke v denarju in v krvi, kakor drugi narodi, vendar vlada ne priznava slovenskemu narodu enakih pravie, ker na Slovenskem so vse glavne in srednje šole le nemške ali laške, torej v tujem jeziku; za uradnike se pa imenujejo večidel taki, ki ne umejo našega jezika, in le redko kedaj se zgodi, da domačin v svoji deželi dobi službo.

Kaj je temu krivo, boste povpraševali? Temu je kriva tujčeva sila in pa stari greh Slovanov, to je, nesloga nas je spravila v sužni jarem, nesloga nam še dandanes tuj jezik nalaga in nas hoče potujčiti.

Slegimo torej stari greh, združimo se vsi Slovenci v jedno skupino, v jedno kronovino,

Šrepel: Preporod u Italiji u XV. i XVI. stolečju. Najlepša star v kulturni zgodovini Italije je gotovo renesansa, ali ona doba, v kateri so pisatelji in umetniki uvideli, da treba zidati na onih temeljih, katere so postavili Grki in Rimljani.

V Italiji je bila najboljša prilika za to; tja so prihajali učenjaki iz grških dežel, bežeči pred Turki; tam so bili spomeniki starodavne rimske slave, tam so najmočnejši vladarji tedanje dobe — papeži — jemali pod svoje okrilje umetnost in književnost. Iz Italije se je razširil preporod tudi po ostali Evropi. Opisuje divnim načinom preporod v Italiji, obeča Šrepel v isti knjigi, da opiše preporod tudi v drugih krajih, posebno z ozirom na slovanske narode.

Nikomur ne bo žal, ako marljivo prečita to knjigo, ki predstavlja baš ono, kar kulturen človek mora poznati.

Šrepel je delavna bučela na polju kulturne zgodovine in kritike med Hrvati; on nadaljuje ono kar so, žalibog, nekateri (Pavić, Marković) zapustili in zanemarili in dočim so prej napisali, krasnih stranic v temu oziru.

(Pride še).

PODLISTEK

Dar „Matice Hrvatske“ za leto 1899.

Priobčuje Driz.

Jedni govore, da je »Matica Hrvatska« od največe koristi za hrvatsko književnost, dočim vidijo drugi v njej veliko zapreko zasebnemu založništvu ter sklepajo iz tega, da posamični pisatelj ne more razširiti svojih umotvorov, ako jih ni izročil »Matici«. Meni se zdi, da prvi imajo povsem prav, ker edino le s takimi društvi more vspevati književnost in sploh kultura malih narodov, a posamičnik prihaja gotovo do veljave tudi izven društva, ako mu pero velja in mu ne boluje. Tu treba razlikovati: vsi boljši književniki hrvatski so zbrani okolo »Matice« ali boljih beletrističnih listov (Vienac — Prosvjeta — Nada) in znajo razširjati svoje ime v narodu; nekaterih laži-književnikov, secesionistov, razgrajalcev brez idejala in cilja, brez ljubezni za svoj narod in njegov koristi — takih narod ne potrebuje in bila bi za nj velika nesreča, ako bi sledili

z eno politično upravo in z enim delovnim zborom in vse se predružači v našo korist; Slovenijo ustvarimo, da bo dika nam in Avstriji škita in bramba.

Tako smo govorili pred 32 leti. Stanje naše se od tedaj ni poboljšalo, v mnogokaterem oziru se je celo poslabšalo, ali mi smo postali drugačni: dandanes se nam vidi nekako »staromodeni« oni, ki govori tako, kakor smo govorili nekdanj, da-si, kakor rečeno, je položaj isti in naša narodna in politična beda ista!

Politični pregled.

TRST, 16. maja 1900.

Kje je jedro vprašanja? V «Slov. Narodu» od minolega ponedeljka se je nekdo oglasil s člankom «Audiatur et altera pars», ki pomenja ostro filipiko proti češki obstrukciji in je naperjen proti »prijateljem obstrukcijske taktike, ki bi radi spravili Slovence in ostale jugoslovanske poslance v tabor mladočeške obstrukcije. Člankar očita Čehom, da nočejo poznati dolžnosti, ki jo nalaga solidarnost, da nočejo misliti na to, da drugi Slovani še veliko več trpe, nego pa Čehi. Njihov greh da je, da ne zastavljajo svojih sil v to, da bi se jezikovno vprašanje rešilo za vso državo. Proti obstrukciji pa se člankar izreka tudi zato, ker žnjo Čehi ne dosežejo tega, kar žele, ker obstrukcija še nikdar ni reševala pozitivnih nalog. Sosebno pa je obsojati obstrukcijo v sedanjem trenutku, ko je vlada predložila svoje jezikovne načrte in so dobili Čehi možnost, da parlamentarnim potom dosežejo svoj namen. Umevno je, če manjšina poseza po obstrukciji kakor zadnjem sredstvu, neodpustno pa je, ako seza po njej stranka, ki ima večino za seboj. To vse naj počtejajo branitelji obstrukcije.

To je jedro izvajanj člankarja v «Slov. Narodu», ki pa ne smejo ostati brez nekoliko odgovora. Nočemo oporekati temu, kar govori o škodljivosti obstrukcije. Vse to je tako resnično, da niti ne treba dokazovati tega, kakor ne treba dokazovati, da je bolezen človeku škodljiva, Istotako ne bi mogli prigovarjati reku, da nima zmisla, ako stranka, ki ima za seboj parlamentarno večino, tira obstrukcijo. Obžalovati pa moramo, da ni govoril dovolj jasno, ko omenja prijateljev in braniteljev obstrukcije in ne vemo prav, da-li išče teh prijateljev in braniteljev obstrukcije le med Čehi, ali tudi med Jugoslovani. Nam se dozdeva, da je svojo filipiko naperil v prvi vrsti proti namišljenim prijateljem obstrukcije med nami Jugoslovani in da je morda malce mislil ravno na nas Primorce. Ako je temu tako, moramo že oporekati najodločneje. Gospod člankar ne bi mogel navesti nijednega slovenskega ali hrvaškega glasila, ki bi se bilo izreklo za obstrukcijo kakor tako. Jedro vprašanja za nas je drugo, je to: da-li naj zapustimo Čeha in se postavimo proti češki obstrukciji s tisto ostroostjo, kakor bi menda želel člankar v «Narodu»; ali pa naj se vsa desnica z vso odločnostjo zavzame za češke zahteve in s tem omogoči Čehom, da odstopijo od obstrukcije?! Ali z drugimi besedami: ali naj se sedanja večina — na katero se sklicuje ravno člankar v «Narodu» z vsem povdarkom — razbije ali ohrani?! O tem smo menda vendar na jasnem, da te večine ne bo več v tisti hip, ko skupine na desni nastopijo ostro proti obstrukciji, mesto da bi jo blažili z moralnim podpiranjem Čehov. Za nas pa bi navstalo drugo usodno vprašanje, ako bi se razbila sedanja večina. To vprašanje je, kako bo polje za nas: ali da smo o polomu večine na strani Čehov, ali pa proti njim?! Kako bi nam bilo v novi konstelaciji, na čegavo pomoč bi smeli računati za dosego naših narodnih pravic?! Prosimo, govorite! Na Poljake? Ali na nemške konservative? Saj še dosedaj, ko smo jim bili zaveznički rama ob rami, nismo mogli pričakovati od njih posebne vneme za naša prava! Kako bi bilo še le v drugi konstelaciji, ko bi bili ti dve skupini izpostavljeni odkrito sovražnim nam vplivom? Ali nam je česa pričakovati od nemškoliberalnega življa, ki bi gotovo prišel do velike veljave, čim bi bili Čehi izolirani?! Mari naj iščemo zaslombe na vladi, v avstrijski birokraciji?! Kje za božjo voljo naj bi našli takih prijateljev, ki bi nam res hoteli pomagati?! V vsaki konstelaciji brez Čehov bi bili mi le pritlikava brez pomena, bili bi čolnič brez sidra na valovju politike — brez obrežja in brez pristanišča.

To so pomisleki, ki nas silijo za vztrajanje na strani Čehov, a najodločneje moramo odkloniti vsako domnevanje kakor da smo

mi zajubljeni v obstrukcijo kakor tako! Mi nismo za obstrukcijo; narobe, mi smo ravno zadnje dni posebno naglašali, kako je ravno za nas Jugoslovane potrebno, da deluje parlament; le proti temu smo, da bi se radi obstrukcije definitivno ločili od Čehov in s tem storili političen greh, katerega ne bi bilo mogoče tako hitro popraviti.

Politični shod pri Veliki Nedelji poleg Ormoža, ki so ga priredili štajerski dež. poslanci v nedeljo 13. t. m. je imel krasen vseh. Govorili so na shodu dr. Gregor, dr. Rosina in dr. Jurtela. Posamezni člani znane graške deputacije so se opravičili, da niso imeli nobenega namena, da bi nastopili proti slovenskim poslancem. V resoluciji, obstoječi iz štirih točk, izreka se štaj. držav. poslanecem zaupanje s pristavkom, da se jim naroča prestopiti v najstrožjo opozicijo ali tudi obstrukcijo, ako bi tako zahtevale razmere. Čehom pa se izrekajo najiskrenejše simpatije v njih boju za pravice češkega naroda. 2. Da želijo zborovali ločitev slovenskega Štajerja od Grada v upravnem, šol. in gospodarskem oziru. 3. Da odobrujejo izstop dež. poslancev iz deželnega zbora, ker o obstoječih razmerah zahteva to žst slovenskega naroda. 4. Da želé, da se čim preje ustanovi više sodišče v Ljubljani za slovenske pokrajine, Štajersko, Koroško in Kranjsko. — Slovensko ljudstvo se torej povsod še tesno oklepa prvotnega vseslovenskega programa in to je najjasnejše znamenje za bodočnost slovenskega naroda. — Nemški zagrizenci so morali tudi o tej priliki pokazati svojo steklost. Na potu iz Velike Nedelje v Ormož so namreč neznan zlobneži s kamenjem napadli ormoške in ptujske Slovence, mej njimi dr. Jurtelo in dr. Rosino. Sumijo, da so bili to hlapci, najeti od znanih nasprotnikov.

K položaju. Dunajski «Neue Freie Presse» pišejo iz Budimpešte: Med poslanci, ki se mudijo v Budimpešti, so uverjeni, da se že po nekoliko sejah po Binkoštih pokaže potreba, da v očigled češki obstrukciji pošljejo državni zbor domov in da eventuelno razpuste zbornico poslancev.

Gotovo je, da vlada že v prihodnji seji zbornice predloži začasni proračun, v katerem so nameščene tudi tako imenovane male investicije. Vlada skuša po pogajanjih, katere vodi s Čehi po različnih osebah, da bi iste dovela do tega, da dovoli investicijske predlope in začasni proračun. Malo nade pa je, da bi Čehi ustregli tej želji in povsodi se že pripravljajo na to, da bo parlament nekoliko potem, ko delegacije dovrše svoje razprave, v mesecu juniju, poslan domov.

Isti list javlja, da že v četrtek, ko se zbornica snide zopet, prično Čehi zopet z obstrukcijo in da niti toliko več ni gotovo, da prizanesejo obrtni noveli.

Jako značilno svetlobo daje temu črnoglednemu prorokovanju dunajskega lista dejstvo, da so na nekem shodu obrtnikov v Pragi, dne 14. t. m., vsprejeli resolucijo, pozivljajočo češke poslance, naj obstruirajo tudi obrtno novelo. Bolje ilustracije je pač ni treba, kako veliko je ogorčenje v narodu češkem in tudi bojevitost, ki raste iz ogorčenosti, nego je v tem, da so celó češki obrtniki za obstruiranje obrtne novele. Po tem je soditi, da se je pozicija čeških poslancev v narodu zboljšala. Saj poročajo tudi v »Information« iz Prage, da se češki poslanci prav nič ne boje razpuščenja državnega zbora, zlasti pa ne, ako bi to razpuščenje prišlo radi njih obstrukcije. Zato naj bi stvar dobro premislili toliko Nemci kolikor vlada.

Nekdanji nemški obstrukcionisti naj si zapomnijo — pravi zaupnik v »Information« — da z nahujskanjem parlamenta proti Čehom, ne bi škodili češkemu poslancem, pač pa bi nastala nevarnost za parlamentarizem.

Slovensko dobrotvorno društvo v Petrogradu je postalo izključno politična korporacija. Vlada je že odobrila nova pravila, katerih § 1. se glasi: »Petrograjskemu slovenskemu dobrotvornemu društvu je namen, da povspesuje razvoj sl. vzajemnosti in duševno združenje Slovanov z Rusijo«. Nova pravila dovoljujejo društvu ustanovo vseslovenskega glasila. »Novoje Vremja« piše: »Mej tem ko je v germanskem svetu bojevitosti pangermanizem že davno organiziran, se v Slovanstvo začena še le sedaj vzbujati zavest o visoki vrednosti njega osobite kulture. Slovanstvo občuti ravno v sedanjih težkih časih potrebo, da je zložno in močno.«

«Neue Freie Presse» že hujska, da se je moč in energija tega društva močno dvignila, in v to da je pripomoglo tudi — bivanje carja v Moskvi. He, kaj pa je z raznimi Gustav-Adolf Vereini, schulvereini, evangelijskimi društvi, ki avstrijske pokrajine preplavljajo z nemškimi maskami?! Mar je agitacija iz Berlin, katere političen značaj je očiten in ki se tira brez vsakega obzira, manje nevarna, nego pa »agitacija« iz Petrograda, ki še ni nikdar prekoračila dovoljenih mej?!

Tržaške vesti.

Iz italijanskega tabora. Bivši župan, odvetnik dr. D o m p i e r i, je mestnemu svetu ozir. vsem svetovalcem poslal okrožnico, s katero odklanja izvolitev v komisijo za preiskovanje poslovanja mestne plinarne. V tej okrožnici naglašá, da se je vsa tri leta svojega županovanja trudil, da bi napravil red v upravi mestne plinarne. Nerednosti ni mogoče tajiti, ker so obstale v tem, da občnsko računovodstvo ni moglo nikdar vedeti, da-li so se troški plinarne gibali v odobrenih mejah, v tem, da je plinarne zahtevala denarja, ne da bi to bila prej naznanila, in slednjič v prekoračenju kreditov. Bivši župan je smatral za svojo dolžnost, da o teh neredih obvesti mestni svet ter da napravi red v tej stroki.

Prejšnji mestni svet da je napačno tolmačil županove besede, češ, da je isti vrgel sum na poštenost upraviteljev plinarne, ter se ni hotel baviti z njegovimi predlogi, ampak je zahteval preiskavo. Župan je pa vendar izdal naredbe, ki so se mu zdele potrebne, uprava plinarne se je začela po njih ravhati in župan je upal, da pride ta stroka v red. Dr. Dompieri ponavlja, da ni mislil žaliti nikogar na poštenju, ampak da je le razkril pogrške v upravi, kakor je bila njegova dolžnost.

Ako bo sedanji mestni svet nadaljeval preiskavo, ista ne bo mogla imeti drugega uspeha, nego da je bilo nerednosti in da se jih je skušalo preprečiti za bodočnost; v to svrhu pa treba drugih oseb nego njega, bivšega župana, ki je o stvari že izrekel svojo sodbo, katere ne more spremeniti.

V zavesti, da je tudi v tem oziru storil svojo dolžnost ter da bodo nekdanj, kedar se umirijo duhovi, vedeli njegovo postopanje pravičnejše ceniti na kar kaže deloma že tudi enoglasna izvolitev v imenovani odsek za preiskavo, se župan zahvaljuje na izkazani mu časti ter jo odklanja, kakor nezdržljivo z njegovo osebo.

C. in kr. vojaškim oblastnjam na znanje. Pišejo nam: Danes, dne 15. maja, je bil pozvan na tukajšnje policijo mož z imenom Josip Skubič. Na redarstvenem uradu se mu je vročila pozivnica za orožne vaje, na katere bi moral oditi že dne 14. t. m.! Povedali so možu, da ga magistrat ni mogel vdobiti in da bo — ker ni prijavil sedanjega stanovanja — kaznovan. Prizadeti se je takoj podal na magistrat, kjer je zahteval pojasnila o gori povedanem. Na magistratu so ponovili to, kar mu je bilo povedano na redarstvu, ter dostavili, da je obsojen na 24 ur zopora!

Skubič je pa dokazal, da stanuje že cela tri leta v sedanjem stanovanju, kjer so ga za zadnje orožne vaje tudi vdobili! Kazen se mu zbrisala, ali sedaj je vprašanje, kedo mu poravná škodo, ki mu je nastala vsled nemudnega odhoda?! Mar je kak magistratni organ zanemaril svojo dolžnost? No, pa saj se umemo! Vsakako je to kričeč slučaj.

Kedo ne zna vršiti svoje službe, naj se je gre učiti! Želimo pa in tudi odločno zahtevamo, da budi enkrat konec takemu poslovanju na našem magistratu.

Zločin v Furlaniji? Pod tem naslovom smo poročali, da sum, da je umoril in oropal tržaškega kolesarja, kleparja J o s i p a P o n t o n i j a, leti na nekoga trgovca s kornji. Sedaj pa poročajo, da je obdolženec že dokazal, da je bil v zadevni dobi drugod ter da ne more biti krivec. Trupla umorjenega še niso našli, da-si so preiskali Sočo precej daleč in natanko. Ni izključeno, da je P o n t o n i j a roparski napad le simuliral, to je, da je sam prepregel žico čez most, pustil tam kolo, čepico in novčarko ter iz neznanih vzrokov pobegnil na Italijansko.

Predrzen — polentar! Pišejo nam: Pri nekem našem trgovcu se shajajo slovenske razprodajalke, Koperčanke. Tu sem bil, ko je prišel tjakaj neki polentar od onokraj luže prodajat lahka letna obuvala. Naše

»Brškiec« so se pogovarjale med sabo v slovenskem jeziku, kar pa polentaru — ni ugajalo! Obrnil se je do njih ter jim rekel: »Govorite tako, da vas bom umel — to govornjeje mi nič ne ugaja!« Brškiec so molčale, ne pa tako dva narodnjaka, ki sta bila slučajno navzoča. Kalabrež jih je slišal toliko, da si jih gotovo zapomni! Povrh tega bi kmalo tudi kaj vdobil, da ni hitro odnesel — pete!

Prihaja semkaj iz Kalabrije, lačen, išče kruha, in že se čuti poklicanega — izzivati! To je prava polentarska predrznost!

Tako plačuje — Progresso! Pišejo nam: Vaši notieci v »Včerajšnjem izdanju, tiskani pod naslovom: »Kakšno življenje, taka smrt« imam dostaviti še nekoliko opomb.

Zadnjič sem Vam poročal o velikanskem pogrebu revnega brusača — Garibaldinea, kateri si niti sanjal ni, da se ga lahoni spomnijo — po smrti! Danes vam sporočim o pogrebu pok. Grušovina, ki ni bil nikak brusač, ampak občinski uradnik, ki je bil tudi Garibaldinec, ki je pretrpel mnogo, mnogo v borbi za irredentarska načela in ki je bil eden glavnih stebrov »Progressa«. Temu možu pa so priredili uprav skromen pogreb, katerega se je udeležilo zraven uradništva plinarne in delavcev iste (med katerimi mnogo Slovencev!) le peščica progressovcev. Med njimi pa ni manjkalo Benussi-ja, Banelli-ja in Barison-a!

Pokojnik je bil moji osebi, našemu narodu najhujši sovražnik, ali verjemite mi, da me je zabolelo, ko sem videl — kako plačuje »Progresso« svoje delavce.

Grušovinu pa odpuščam iz srea vsa žaljenja, ki jih je v teku svojega življenja zakrivil v obraz meni in mojemu narodu ter kličem: »Oče odpusti mu, saj ni vedel, kaj dela«.

Meni je poznano malone vse življenje nesrečnika, ali vse naj ostane zamoščano, ker nočem kvariti spomina pokojnikovega in delati krivice pokojnikovim ostalim.

Ostalim našim sovražnikom pa, naj bo ta slučaj v izgled, kako da se — ne sme živeti!

Trgovine z usnjem bodo od dne 3. junija pa do 9. septembra zaprte ob nedeljah.

Nevaren požigalec. Predprošlo noč so zapazili v skladišču za špirit tvrdke Brocchi v »silosu« ogenj, katerega so še pravočasno pogasili ter tako preprečili veliko nesrečo. Že na prvi pogled je bilo videti, da je nekdo ogenj provzročil nalašč. Včeraj jutro so aretirali storileca, 39-letnega uslužbenca imenovane tvrdke, Benamina Salvadorija iz Livara, okraj Videm na Italijanskem. Isti je priznal, da je postavil goreči sveči v posodi s špiritom, in sicer v nameri, da bi skladišče zgorelo ter bi bilo na ta način zakrito njegovo poverjenje. Za časa boleznij svojega gospodarja je namreč prodal za kakih 4000 gl. špirta ter denar porabil za-se. Ali je pač mož pomislil, koliko življenj in koliko blaga bi lahko uničil njegov čin?! Nekak čudež je, da se ni unel špirit v sodih poleg gorečih posod. Temu bi morala slediti strašna eksplozija. V vsem skladišču je takrat bilo okolo 40.000 hl. špirta. Ogenj so zapazili ter preprečili nesrečo prižigali svetilnic južne železnice Bernard Garasič, Josip Čehovin in Bernard Škabar, ki so obvestili finančno stražo in redarje.

Z naših sodišč. Včeraj je tuk. deželno sodišče obsodilo: 25-letno kmetico Marijo P. zaradi krive izpovedbe na sodišču v Kopru v 4 tedne ječe; 30-letnega kovača Ivana F. iz Milj zaradi razgrajanja in razžaljenja redarjev v 4 mesece poostrene ječe.

Arretirauje. Včeraj so aretirali 16-letnega Tomaža F. iz ulice Sapone št. 1., to pa na zahtevanje matere imenovanega, ker je kradel očetu obleko. — V starem mestu so aretirali istega dne Aleksandra M., ker se je utikal v posle redarjev. Po sprejemu na zapisnik so ga zopet izpustili.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18,0, ob 2. uri popoldne 23,5 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 751,5 — Danes plima ob 10:54 predp. in ob 9:41 pop.; oseka ob 4:21 predp. in ob 4:4 popoldne.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 17. maja ob 10. uri predpopoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Rocolu št. 49, konji.

Jako važno za vinogradnike!! Odbor Kmetijske družbe naznanja p. n. kmetoval-

cem-vinogradnikom, da bo v soboto dne 19. t. m. od 9. ure zjutraj do večera istega dne g. Anton Štrekelj, učitelj kmetijstva na e. k. namestništvu, praktično kazal in pojašnjeval sajenje, oskrbovanje, posebno pa različno cepljenje ameriških trt. Poseben ozir bode jemal na »cepljenje v zeleno«. Ker je za našega vinogradnika stvar jako važna, upamo, da pridet vsi, katerim je prospel našega vinarstva mari. Predavanje se bo vršilo v državni trtnici pri sv. Ani.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nekaj o pomjanskih — »voličkih«. S Koperščine nam pišejo: Marsikdo se še spominja, da je deželni zbor v Kopru lanskega leta ravno ob času volitev v Pomjanu obljubil 8000 kron za zelo zanemarjeno cesto iz Šmarj v Koper. Ta cesta bi se bila imela takoj začeti delati, da bi se že enkrat vendar odstranila ona krivica, da ima na stotine pešcev vsaki dan na razpolago cesto, kateri glede zanemarjenosti ne najdeš enake menda v vsem cesarstvu.

»Božji volki« iz Koštabone, Krkave, Puč itd. so res verjeli gospodi in to je bilo tej poslednji tudi najuspešnejše sredstvo za agitacije o občinskih volitvah. Volitve so izpadle tako, kakor morejo le v Istri, »zmagali« so naši nasprotniki. Sedaj bi bil človek mislil, da bo gospoda vsaj toliko poštena, da za »delom« pride tudi plačilo. Prazne sanje. Volički še vedno čakajo, kedaj se začne delati cesta, ko pa krevsajo nizdol po onih do kvintala težkih kamenih proti Koprju ali Šmarju navzgor, ne morejo dosti preklesti onih gospodov, kateri so jih tako lepo izpegljali na led.

Bili so dnevi, ko se je v Pomjanu vršila ona žalostna volitev župana Bartoliča. Da bi se ljudstvu dalo kaj korajže, prišli so trije »inženirji« merit cesto. Imeli so seboj nekaj rudeče barve ter namazali nekaj kamenov ob cesti. Ljudstvo je bilo zopet potolaženo, češ, sedaj bo novo županstvo »laško«, začne se delati toliko potrebna cesta, saj se »Lahi« hvalijo, da dosežejo vse. Od tistega časa je že precej dolgo, novi župan je napravil že dosti »modrih« ukrepov v občini, ali cesta se le še ne popravlja. Kaki so vendar vzroki, da se nič ne stori? bi vprašal kdo. Če hočete izvedeti, poslušajte ta-le pogovor, ki bi sicer spadal bolj v »Brivca« nego k Vam:

Pučar: Kaj vruga, Bepo, da gospoda ne popravi te maledete ceste, človek bi se kmalu ubil po tem kamenju.

Krkavčan: Me kapiste, Vane, to je zato, ker smo tako neumni, da gospodi vse verjamemo. Kadar so kakšne volitve, nam kaj obljubijo, ko smo jim dali glasove, se nam pa smejejo.

Pučar: Prav pravite. Obljubili so nam že to in ono, a storili nič. Mostove, šterne, ceste, vse nam obetajo, vrag jih vzemi, ne dajo pa nič.

Krkavčan: Pa tudi te ceste nam še ne popravijo, me kapiste, toliko časa, dokler bomo taki tepeji. Ko bodo zopet volitve, pa nam to-le cesto spet kaj namažejo in mi jim bomo verjeli.

Pučar: Pa kaj česte, Bartolič je naš človek, dela za nas, nam hoče dobro, gospoda v Kopru in v Poreču vse store, kar ukaže on, moramo biti žnjim.

Krkavčan: Pa ceste le ni še popravil nihče.

Pučar: Ker mu ne dajo denarja ven, obljubil pa je, da ga dobi.

Krkavčan: Obljubil, obljubil, me kapiste, še vruga vam obljubi, če pa nič ne stori.

Pučar: Alora mu ne verjamemo več!

Krkavčan: Dokler se damo tako za norena imeti, naj nas ima, osli smo, osli.

Pučar: Pst, tiho, da naj ne čuje ta-le dolgouhi pred nama, začel bi rigati, ker bi vedel, da je svoj med — svojimi!

Krkavčan: Herii!!

× Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je 9. t. m. vročil g. Drufovka, trgovec v Gorici, 150 kron, došlih iz kupčije z družbinim voščilom. Naj torej vsaka narodna rodbina gleda na to, da kupuje vedno le to domače blago ter tako brez lastnih stroškov koristi naši važni družbi sv. Cirila in Metoda.

Vesti iz Kranjske.

* Število kolesarjev v Ljubljani. Sedaj je v Ljubljani 1000 vozačev z

rumenimi in 647 s črnimi številkami. Za cestno-policijski red se ti gospodje malo menijo, kajti skoro vsaki dan je kaka oseba povožena, ali pa trčita dva skupaj! Številko pa imajo navadno zasukano tako, da ni mogoče kontrolirati, tako, da je pravi križ s temi sportlerji.

* Štrajk v Ljubljani. Laški zidarji, ki so predvečerašnjem ustavili delo pri kranjski stavbinski družbi, so zopet delo vsprejeli. Samo kakih 30 delavcev, ki tudi s sedaj določeno novo mezdo niso bili zadovoljni, so izstopili iz dela in odšli iz Ljubljane.

* »Beračija nič več ne nese«, je dejal predvečerašnjem neki zvit berač v Ljubljani, ko ga je policaj prijel. Tožil je dalje, da so v Ljubljani tako slabi časi, da se včasih še za šnops ne »nafahta«.

* 4000 kron poneveril in pobegnul je kancelist okr. sodišča v Črnomlju Vaclav Pollak. Popihal jo je menda v Nemčijo.

* Že sedem let pogrešajo posestnika ženo Marijo Mubi, roj. Benedičič iz Žej pri Naklem. Njen mož Lovro Mubi, posestnik na Lužah, je sedaj zopet pričel z iskanjem.

* Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje je deželni predsednik kranjski priznal sobarici Mariji Karlin v Ljubljani.

Vesti iz Štajerske.

— Spomenik so odkrili minolo nedeljo 13. t. m. v graškem parku M. pl. Franeku, ki si je razvoj mesta Grada, posebno pa mestnega parka pridobil velikih zaslug.

— Zanimiva porotna razprava se vrši te dni v Gradeu. Na zatožni klopi sedi pet propalje najnižje vrste, trije bratje Paek, Sedlaček in Mutin, ki so obdolženi raznih skrivnostnih umorov, roparskih napadov, ulomov in tatvin, ki so se bile lani dogodile v graški okolici.

Razne vesti.

Stavko v Zagrebu so pričeli kolarski delavci: kolarji, kovači, ličilei. Hrvatski delavci prosijo v Ljubljani, da bi tamkajšnji delavci, brez ozira na stranko, o tem času ne prihajali v Zagreb, ker le tako jim bo mogoče izvojevati vspeh. Da so zahteve stavkujočih minimalne, priča zahteva v njihovi spomenici, da plača v nobenem slučaju ne sme znašati manje nego 5 kron na teden! Darove za stavkujoče vsprejema Gustav Petrovič, kolarski radnik, Tvornička ulica broj 2. (Po »Slovenec«.)

Zločin blaznika. V Castiglione pri Florenci je neki kmet Mencei nakrat zblaznel ter umoril devet svojih sorodnikov, jih več ranil ter zažgal hlev, ki je bil poln živine in ki je vsa poginila.

Požar v svetovni razstavi v Parizu. Včeraj o poludne je nastal v prostorih stavbe za elektriko požar, ki je uničil mnogo sprovodne žice. Druge nesreče ni bilo.

Kazen za dvoženstvo na Angležkem. Lord Russell ljubi vse, »kar večno žensko je«, pa se je poročil z dvema lepoticama, z eno v Ameriki, z drugo na Angležkem. Te dni se ima vršiti proti njemu razprava na sodišču v Londonu. Sedaj se v Londonu pripravajo o tem, da-li proglasijo ednega obeh zakonov neveljavnim, ali pa kaznujejo lorda zaradi dvoženstva. Nekega novinarja je gnala radovednost, da je povprašal prvega sodnika na Angležkem, sir Killowena, kako misli on o stvari. »Kakšno kazen vdobi mož, ki je vzal dve ženi?« je vprašal sodnika. »Dve tašči« je odgovoril sir Killowen hitro in videlo se mu je na obrazu, kako ga je pretresla usoda ubogega lorda Russella.

60.000, kron, 15.000 kron in 12.000 kron so glavni dobitki srečkanja »Invalidendank«, kateri zneski se z 20% odbitkom izplačajo v gotovini. Naše cenjene čitatelje opozarjamo, da se bo vršilo I. srečkanje nepreklicano dne 19. maja 1900.

Rana ura, zlata ura ne pravi samo, da treba zgodaj na delo, temveč, da se to zgodi tudi veselega srea in šilega telesa. Kako se vsakdo veseli n. pr. zajutreka! Nihče ne pričenja rad pred kavo dnevnega dela. Že ta naravni nagon kaže, da je treba dati telesu za njegovo prvo potrebo take pijače, ki ima v sebi zdravilne, dobre in lahke hranilne snovi. Vse poskušnje in izkušnje v stotisočih družinah so dokazale, da je v ta namen najizbornejša kava, v kateri je namešana polovica bobove in polovica Kathreiner-Kneippove sladne kave. Na tak način dobivamo resnično pravo družinsko kavo, ki vsakemu dobro prija in katero povsod vedno

rjaši pijejo. Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva povsod, a pristna vedno samo v znanih Kathreinerjevih zavitkih, katero naj bi vsakdo vselej in povsod zahteval in le to vsprejel.

Brzojavna poročila.

Občinske volitve na Dunaju.

DUNAJ 16. (K. B.) Glasom razglasa se bodo vršile volitve za mestni svet v četrtem volilnem razredu dne 31. t. m., a morebitne ožje volitve dne 1. junija.

Odlikovanje nemškega prestolonaslednika.

CARIGRAD 16. (K. B.) Sultan je podelil nemškemu prestolonasledniku red »Imtiaz« v briljantih. Te dni se poda neki višji dostojanstvenik v posebni misiji v Berolin, da izroči prestolonasledniku to odlikovanje.

Novi ruski vojni atašé na Dunaju.

PFTROGRAD 15. (K. B.) Podpolkovnik glavnega štaba Roop je imenovan vojnim atašejem carsko-ruskega poslanstva na Dunaju.

Turško-avstrijski spor.

CARIGRAD 15. (K. B.) Vesti o sporu med turško in avstro-ogersko vlado vsled dogodka o nastopu potovanja avstro-ogerskega vojnega atašēja Giesela, v svrhu študij v v turško-ruske mejne pokrajine, slone na nesporazumu. Kakor je to o potovanju členov poslanstev običajno, se je Giesel podal z vojnim čolnom stacijske ladije »Taurus« na Lloydov parnik »Aurora«, kar je tokrat provzročilo neopravičeno komentiranje. O kakem ruskem uplivu ne more biti govora, to pa toliko manj, ker je Giesel imel od ruskega poslanstva najtoplejša priporočila.

Iz ogerskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 15. (K. B.) Zbornica poslancev je sprejela v tretjem čitanju predlogo o kontingentiranju špirta ter nadaljevala debato o uvedanju borznega zakona. Posl. Edmund Bartha je izjavil v imenu neodvisne stranke, da ista s predlogo ni docela zadovoljna. Govornikove stranke o tem ne vodi sovrništvo do posameznih slojev ali narodov, ampak edino le obča korist in obča blagor. Posl. Bartha vidi v predlogi nasilno sredstvo proti zlorabam borze. Posl. Weiss je izjavil, da uvedenje borznega zakona ne pomenja niti zmage kapitalizma niti poraza liberalizma.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 15. (K. B.) V zbornici poslancev je izjavil Ferri, da bode skranja levica tudi siloma nasprotovala uporabi novega opravilnika; Giolitti je stavil posredovalni predlog, katerega pa jo Pellox odklonil. Skranja levica je zahtevala, da se poslanci preštejejo, tej zahtevi predsednik ni ugodil. Skranja levica je začela kričati, bti ob klopi ter peti. O velikem hrupu je predsednik zaključil sejo.

Na Bolgarskem vlada mir.

SREDEK 15. (K. B.) »Agence telegraphique Bulgare« zatrjuje nasproti vznemirjačim vestem nekih inozemskih novin ponovno, da po vsem Bolgarskem vladata mir in red. **Izid municipalnih volitev na Francoskem.**

PARIZ 15. (K. B.) V današnji seji ministrskega sveta, katere se je udeležil tudi minister Galliffet, ki je docela ozdravel, je minister predsednik Waldeck-Rousseau priobčil danes že popolnoma znane rezultate municipalnih volitev ter je konstatiral, da so ožje volitve dne 13. t. m. popolnile in potrdile uspeh kandidatov, postavljenih pod geslom »Union et défense republicaine«.

Vojna v južni Afriki.

Mafeking se ne bliža rešitve.

CAPSTDT 15. (K. B.) Do danes ni potrjena vest, da bi angleška kolona, ki hoče osvoboditi Mafeking, dospela v Vryburg.

V okraju Ladybrand ni Boereev.

LONDON 15. (K. B.) »Reuter« javlja dne 13. t. m. iz Branddrifta, na zapadni strani od Tabaneehu, da v okraju Ladybrand ni več nobenega sovražnika; isti dan je zapustil Maquatlingsneck.

Buller v Dundeeju.

LONDON 15. (K. B.) General Buller javlja danes iz Kampfarina: Osvojili smo Dundee. Včeraj je 2500 Boereev zapustilo Glencoe.

Boersko odposlanstvo.

NEW-YORK 16. (K. B.) Boersko odposlanstvo je prispelo semkaj ter je bilo navdušeno sprejeto. Voditelj odposlanstva Fischer je izjavil, da ga angleški vspehi nikakor niso potrdili ter da upa, da Amerika prevzame razpustništvo. Odposlanstvo hoče poskusiti, da

doseže avdijenco pri predsedniku Mc Kinley-u. Ako bi vlada Zjedinenih držav ugodila željam Boereev, hočejo se skušati, da pridobijo za sé ameriški naobč.

Boerski vojni svet.

LONDON 16. (K. B.) »Morning Post« javlja iz Kroonstadta z dne 14. t. m.: V Lindley-u so imei Boerei vojni svet ter se zjediniili, da je važno, da držijo Harrysmith kolikor mogoče dolgo.

Boerei se združujejo na reki Vaal.

LONDON 15. (K. B.) »Reuter« javlja včeraj iz Kroonstadta: Tukaj govorijo, da Boerei združujejo vse svoje čete na reki Vaal. Sovražnik je zapustil pozicije na potovju Biggar in na južni zapadni meji. Pravijo, da se na reki Vaal ne bode bojevalo nad 2000 Oranjskih Boereev. Železnica do Kroonstadta bode brzkone do četrtega popravljena. Priskrbeljevanje živil se vrši redno. Vojaki in konji dobivajo polne deleže. Zdravstveno stanje čet je izvrstno.

Iz Mafekinga.

LONDON 16. (K. B.) Brzojavka lorda Roberta javlja, da je glasom poročila Baden-Powela iz Mafekinga dne 7. t. m. tamkaj vse v redu. Mrzlica pojema in posodka je dobre volje. Živila zadostujejo do okolo 10. junija.

Trgovina in promet.

Izžrebane srečke.

Včeraj so bile izžrebane naslednje ogerske premijske srečke: Glavni dobitek v znesku 200.000 K je zadela ser. 5676 št. 19; 20.000 K je dobila ser. 1164 št. 1; 10.000 K ser. 5655 št. 46; po 2000 K ser. 1164 št. 6, ser. 2595 št. 17, ser. 3542 št. 28 in ser. 4851 št. 36.

Setve in žetve.

Toplomer se je te dni v notranjosti gibal okolo ničle; v višavah je bilo pač tudi mraza, ki pa ni škodil niti evetečemu sadnemu drevju, kamo-li setvam! Ker so setve obče letos precej zaostale v rasti, jim tudi poznejši mrazovi ne bodo mogli mnogo škoditi. Odločilna doba prične se le koncem tega meseca, kadar bo žito v cvetu. Bog nam daj takrat lepo vreme, kajti zlasti rž stoji letos v obeh polovicah monarhije dokaj slabo. Pšenica kaže lepo. Glede pšenice so v Avstriji in Ogerski precej povoljni izgledi. — V Ameriki cenijo pšenico ozimnino jako ugodno; tudi iz Rusije in podonavskih dežel prihajajo v tem oziru dobre vesti, zlasti pa iz Romunske. Tudi z Francskega ni čuti več prejšnjih tožb.

Denarni trg.

Položaj na javnem dunajskem trgu je bil dne 14. t. m. sledeči: Stavki za bančne akcepte prve vrste so znašali tudi na dalje 4 1/2%. V Berolinu pa se je denar zopet podražil ter je zasebni diskont poskočil na 4 3/4%.

Proti kašlju,
grloboču, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčna cena.
Moje pohištvo dou-se srečo

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrcalih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunao.

Na Opčinah

je oddati v najem 2 sobi s kuhinjo brez oprave in 1 sobo z 2 posteljama. Obrniti se je do Mirka Perhavea v Vipavi.

V drogerijah tvrdke Friderika Cumar-ja

v Trstu, v ulici Belvedere 37 in v podružnici na Opčinah 212 nasproti gostilne „pri Mičelu“ se dobiva

„romansko dvakrat čiščeno žveplo“ angleška modra galica in „Agricol“, lugasta sol za uničevanje mrčesov na trtah, drevesih in zelenjavi; zamaški in gumi za cepljenje trt najbolje vrste, mehovi za žvepljanje trt, cevi iz gumi za skropljenje trt proti peronosperi, žebli in steklo v velikem izboru; drogerijski predmeti, kemični izdelki, raznovrstne barve v prahu in v oljem, laneno olje surovo in dvakrat kuhano, čopiči, mineralne naravne vode, vinski cvet (spirit), navadna in dišeča mila, voščene in lojene sveče, pokost, gobe, ščetke itd. itd.

Vse po cenah, da se ne bojim konkurence.
Za tvrdko Fr. Cumar
Emil Cumar.

Pozor na ta užig na zamašku !!!

A ssicurazioni generali V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavica in rezerva dne 31. decembra 1893. . . . . gld. 58,071.673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541.700-64
Glavica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. . . . . 169,929.625-03
Plačana povračila:
a) v letu 1894. . . . . 9,737.614-48
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. . . . . 292,401.706-51
Letni račun, izhaz dosejaj plačilnih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 82/1 v lastnej hiši.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL Rafaela Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST
Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimne in peresnice, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetirami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje
proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.
Glavica in rezerva: društva dne 31. decembra 1892.:
Plavnicna društva . . . . . gld. 5,000.000—
Gremijna rezerva zavarovanja na življenje 13,326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju 1,632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju 49.465-07
Rezerva na razpolaganje . . . . . 500.000—
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (A) 333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju kurzov, bilanca (B) 243.331-83
Rezerva specijalnih dobičkov zavarovanja na življenje . . . . . 500.000—
Občna rezerva dobičkov 1,187.164-86
Urad ravnateljstva:
Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vrednostnih papirjih na . . . . . V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2% . . . . . 30-dnevni odkaz 2 1/2%
30- . . . . . 3 1/2% . . . . . 3-mesečni 2 1/2%
6- . . . . . 6- 2 1/2%
na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stenoj nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih obliavah.
Okrožni oddel.
v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrestii.
Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradeec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.
Kupnja in prodaja
bitku 1% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.
Predjmi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.
Vlečki v pohrano.
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali sreberni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Mladeneč, ki je dovršil s prav dobrim vspehom kmetjsko šolo na Grmu pri Novem mestu, išče primerno službo.
Ponudbe na upravo „Edinosti“

100 do 300 goldinarjev
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Pomladansko zdravljenje.
ZDRAVLJENJE KRVI
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori), Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam — Jeden omet za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odklikovani lekarni PRAXMARER „Al due Mori“ v TRSTU, veliki trg. Indri za 55 nvč. v markah dopošlje se franko.

Samo 1 krono za 3 srečkanja. Srečkanje v soboto
Vsaka srečka zamore 3 krat zadeti.
Glavni dobitek **60.000 K., 15.000 K., in 12.000 K.**
v denarju z 20% odbitkom.
Srečke „Invalidendank“ po 1 krono
I. srečkanje: 19. maja 1900.
II. srečkanje: 7. julija 1900.
III. srečkanje: 10. novem. 1900.
priporočajo: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Mandl & Co., Mercurio Trieste, Ign. Neumann, Henrik Schiffmann.

Zdravilna in redilna kava
prof. Binder-ja
(že pečena in zmleta)
bi se morala uporabljati v vseh družinah, kajti ona ima v sebi vse lastnosti kave v zrnjah, ne da bi se v njej nahajal strup.
Po vsakdanji uporabi kave v zrnjah je znano da ima v sebi strup, imenovan „kofejina“, kateri je zdravju zelo škodljiv, kajti največ boleznii in slabosti, kakor: nervoznost, nevralgija, nevrastenija, nespanje, hipohondrija, isterizem, anemija itd. so nasledki pitju take kave.
Posebno so nasledki pitja kave v zrnjah uničevalni zdravju otrok.
Do sedaj smo imeli že raznovrstnih cikorij, ali nobena se ni mogla tekmoovati s kavo v zrnjah kakor ravno „redilna in zdravilna kava prof. Binder-ja“.
Ta izvrstna kava, ki pa ni cikorija, omili kavo z mlekom, ima fin lahek duh, najlepšo barvo, izvrsten okus in je v obče prava redilna kava z lahko in naravno prebavo.
Ni treba primešavati drugih snovij in se v primeru z drugimi vrstami kave prihrani
50% sladkorja
Cena skatljici od 10 dek, ki zadošča za 24 skudelic za kavo z mlekom, 6 nvč.
Cena skatljici od 1/4 kg., ki zadošča za 60 skudelic za kavo z mlekom 14 nvč.
Z odličnim spoštovanjem
SCHNELL & BINDER, Dunaj.
Zalagatelj in glavni zastopnik za Trst, Istro, Dalmacijo in Hercegovino je
Ulica Rossetti 15 B - KAROL FRANZ - ulica Rossetti 15 B
Prodaja se v vseh prodajalnicah jestvin.

Za bolne na želodcu!
Vsakemu, kateri si nakoplje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življenjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. **želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje**
priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje, je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano
prebavno in kričistilno sredstvo
Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.
To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in krvnih ocev, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno nove naprave zdrave krvi.
S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napanjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina. In nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse učredne tvarine.
Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.
Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.
Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspehujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspehujajo močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvarenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.
To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.
Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Červinjani, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošnju, Labinj, Pazinu, Motovunu, Vižnadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celej Avstro-Ogerskeji in sosednih deželah.
Tudi razpošiljajo: lekarni v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskeji poština in zaboja prosto.
Svari se pred ponarejanjem!
Zahteva naj se izrečn.
Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.
Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskoga spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevčega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jagneža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lejanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

Prva tržaška tovarna
aparator za napravljanje plina acetilena
premovana se srebrno kolajno na mejnarodni razstavi v Budimpešti 1899.
tvrdke **ROCCO & C.** v ulici Sanità št. 9.
Auzrizevani instala terji plina, vode in plina acetilen.
Aparat na acetilne od Josipa Rocca, patentiran v Avstro-Ogerski je absolutno najbolj praktičen in gotov, lahko rabljiv, ne eksplozivna, vsprejet od različnih zavarovalnih društev. Vsprejemajo se vsakovrstne kompletne naprave za hiše, restavracije, gledališča in mesta pod najugodnejšimi pogoji.
Velika zaloga najboljšega acetilnega kislica, katerega kilogram daje 300 litr. plina.
Velik zlor svetilnic in jupav kov za razsvetljavo.
SPECIJALITETA: CESTNE SVETILNICE „ACETILEN“
na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina (priprave za dvorce [vile], kioske in mala mesta).
Vsprejemajo se dela za instalacije in popravljanje vodovodov.
Pisarna in zaloga ulici Sanità št. 11. (Uhod Via Porporella)
Delavnice v ulici S. Giorgio
Ceniki in prospekti brezplačno in franko.

V najem
se odda v ulici Eremo št. 574, cela hiša obstoječa iz kuhinje in treh sob ali pa 2 kuhinji in 2 sobi. Hiša je oddaljena 10 minut od kampanje Segre. Ponudbe pod Terezina na upravnici tega lista.
Zaloga oglja in drv
je na prodaj. Zaloga je na dobrem kraju mesta in ima mnogo odjemalcev. Lastnika pove upravnistvo tega lista.